

Na Etana Kerekere'a Fa'asia Sa Peter

Sa Peter ne'e ngwae na fafarongo ba sa Jesus. Kulu saiana sa Peter nia'a na fa'ina'ona'o ana siosi, ma nia ka tua la'u sulia kaida'i ti'iti'i 'i Rom.

Sa Peter keresia na buka ne'e fuana 'afilana ngwae ki fuana uu ngasi'a, ma na 'ofilana kaida'i 'ato ne'e dao to'o ada ki, du'ungana kira Kristin na'a. Nia oga manata'anga kira ki ka dau ngasi ana Fa'arongo'a Le'a sulia sa Jesus Christ. Osi'ana kira sai na'a ana falafala le'a sa Jesus ki ne'e nia nonifii liu, kira ke ma'udi nama fuana nonifii'anga ana kaida'i 'ato ki, ma fuana uu ngasi'a logo. Kaida'i 'ato ne'e ki, ru doe liu ki fuana ili'a to'ona fito'onga kira ki go'o. Ma si di'ia kira uu ngasi 'uri, God ke ba'a kwatea fuada na kwaiara'anga tua tua firi, ana kaida'i sa Jesus Christ ke ba'a oli la'u ma'i ana.

Na ru talinga'i ki saena buka ne'e:

Mauri'a le'a Kristin ki & 1:1—2:10

Falafala Kristin ki kaida'i kira fa'anonifida & 2:11—4:19

Sa Peter ka ala'a fuana ngwae fa'ina'ona'o ki & 5:1-14

¹ Fa'asia sa Peter, na ngwae ni lifurongo sa Jesus Christ.

Nau ku kerekere fuamu'a na ngwae ne'e God nia fili kamu, ma muka tua di'ia ngwae kwaita saena magalia ne'e sulia na fanoa mamana kamu nia 'i langi. Ma muka takalo na'a saena

aba'i kula 'i Pontus, Galesia, Kapadosia, Asia, ma 'i Bitinia ki. ² 'I na'lo na'lo mala ma'i 'ua, God na Ma'a nia fili kamu sulia na kwaiogai'anga nia, ma na Ano'i ru nia ka kwate kamu na ngwae nia ki ka abu fasi 'iri muka ro'lo sulia sa Jesus Christ, ma nia ka fa'asikasika kamu 'ani 'abuna.

'Iu, nau ku fo'osia God 'iri ke 'ofe kamu ma ke kwatea aroaro'anga fuamu'a.

Manata filo to'lo ne'e kuke to'lo ana mauri'a firi

³ Kuke ba'atafea God na Ma'a Aofia kia sa Jesus Christ, sulia na kwaimanatai'anga doe God, nia ka kwatea na'a mauri'a faolu fuaka 'ani tata'elana sa Jesus Christ fa'asia na mae'a. 'Una'eri kulu ka manata filo to'lo ne'e kuke ngalia na ru le'a ki. ⁴ Kulu ka kwaimasi ana na ru le'a ki ne'e God sasi aka'u ana fuana na ngwae nia ki. Nia ka gonia na'a ru ne'eri ki fuamu'a ma'i 'i langi, kula ne'e ru ne'eri ki 'afita'i ke ba'a fura, ma noa'a kasi ba'a ta'a, ma tuatua kasi funu. ⁵ Ma God ka folo 'usi kamu 'ani ngasingasi'a doe nia osi'ana na fa'amamana'anga kamu. God ka folo 'usi kamu leleka ka dao ana fa'i asoa 'isi. 'Una'eri nia ke fa'amauria kamu'a, ka di'ia ba nia 'idufa'i naia fuana sasilana fuamu'a.

⁶ Muke saele'a amu'a sulia na ru ne'e sui bore 'ana muka kwaimanatai ana kaida'i ti'iti'i ne'e sulia na fa'akaisi'anga 'oro ki ne'e kamu liu ani. ⁷ Na fa'akaisi'anga ne'eri ki ke fa'ata'inia na fa'amamana'anga kamu nia mamana. Na fa'amamana'anga kamu nia di'ia na gol ne'e kira alua saena mafula fuana du'afilana 'iri ke sikasika. Ma God nia oga na fa'amamana'anga

kamu ka tasa ana na gol osi'ana na gol ke ba'a funu go'o, bore ma na fa'amamana'anga kamu noa'a kasi sui. Ma God ke ba'a fata le'a amu'a, ma ka fa'a 'inoto'a kamu, ma ka fu'usi doe amu'a ana Asoa sa Jesus Christ ke ba'a dao ma'i. ⁸ Kamu'a na ngwae ne'e kamu alafe fuana na Aofia, sui bore 'ana noa'a kamu kasi lisia 'ua. Ma muka fa'amamana ana, sui bore 'ana noa'a kamu kasi lisia ana kaida'i ne'e. Nia ne'e, muke saele'a 'ani na saele'anga doe ne'e noa'a ta ala'anga kasi bolo fuana ala'anga sulia. ⁹ Muke saele'a 'una'eri, sulia kamu ngalia na'a mauri'a firi fuana mangomu'a. Ma na mauri'a firi ne'eri na'a ne'e na kwaiara'anga ana 'isilana na fa'amamana'anga kamu.

¹⁰ Aia, ma na mauri'a firi ne'e na profet ki kira lulu ma kika oga kike sai le'a ana. Ma kira ka eta fata sulia na mauri'a firi ne'eri 'i na'o ne'e God kwatea fuamu'a. ¹¹ Sulia na Ano'i ru sa Jesus Christ ka teo na'a ada, ma ka fa'ata'inia fasi na Christ ke ba'a nonifii sui mala nia ka fi'i 'inoto'a. Ma kira ka sasi 'uana dao'a to'ona na kaida'i fa'uta ne'e na Christ ke dao ma'i, ma tae ne'e ke fuli ana kaida'i nia dao ma'i. ¹² Ma God ka fa'ata'inia fuana na profet ne'eri ki fasi na ru ne'eri ki noa'a kasi fuli 'ua ana kaida'i kira tua saena magalia, bore ma ni'i ke ba'a fuli burina, ana kaida'i ne'e kamu tua ana. Kira fata sulia ru ki ne'e kamu rongo'i ana kaida'i ti ngwae kira fa'atalo 'ani na Fa'arongo'a Le'a. Na Ano'i ru Abu ne'e God kwatea ma'i fa'asia 'i langi, nia na'a ne'e ka kwatea na ngwae ne'eri fasi 'iri kika fa'atalo 'ani ngasingasi'anga nia. Ma na 'ainsel ki bore, kira oga kika sai le'a logo ana

sulia na mauri'a firi ne'e nia le'a ka tasa.

Na tua'a abu

¹³ Muke lialia, ma muke manata saga. Muke manata to'o sulia God ke ba'a 'ofe kamu ana kaida'i sa Jesus Christ ke dao ma'i. ¹⁴ Muke ro'osulia God, ma noa'a kamu kasi leka sulia na kwaiogai'anga ne'e kamu to'o ani ana kaida'i ba kaumulu 'iri sai 'ua ana na Fa'arongo'a Le'a. ¹⁵ Bore ma, muke abu fa'inia ru ki ta'ifau ne'e kaumulu sasi'i, di'ia God nia fili kamu, nia abu. ¹⁶ Sulia saena Kerekere'a Abu God nia saea, "Muke abu, sulia nau ku abu."

¹⁷ Ma kaumulu saea God 'ani "Ma'a" ana kaida'i kamu fo'lo. Ma muke manata logo to'ona ne'e nia ke ba'a matalanga'inia ngwae ki ta'ifau fuana na ru ne'e kira sasi'i ki, ma noa'a nia kasi 'inifilifili ana ta ngwae. Nia ne'e, muke fu'usi doe ana nia'a ana kaida'i ne'e kamu tua di'ia ngwae kwaita 'i saena na magalia ne'e. ¹⁸ Kaumulu saiana ka sui na'a, God nia foli olita'i kamu 'ani na ru doe liu, fasi 'iri ke loge kamu fa'asia na abula'a 'o'o ki fa'asia na ko'o kamu ki. God ka foli olita'i kamu 'ani na ru ne'e liufia silva nama gol. ¹⁹ God nia foli olita'i kamu 'ani na maelana sa Jesus Christ ne'e di'ia ta kala sipsip ne'e le'a ta'ifau fuana na kwaisu'usi'anga 'ani. ²⁰ God ka fili nia na'a ma'i 'i na'o mala ana saunga'ilana na magalia. Ma ana kaida'i ne'e na'a, ana fa'i asoa 'isi ki, sa Jesus Christ dao na'a ma'i 'iri ka fa'amauri kamu. ²¹ Ma osi'ana sa Jesus Christ, kamu ka fa'amamana ana God ne'e nia ta'ea fa'asia na mae'a ma ka fa'a 'inoto'a, 'iri fa'amamana'anga kamu ma na fito'onga kamu ka babato'o ana God.

22 Ma sulia ne'e kamu ro'osulia na'a fa'amanata'anga mamana, ma muka fa'asikasika kamu talamu'a na'a fa'asia na abula'anga ta'a kamu ki, nia ne'e muka alafe mamana fuamu'a kwailiu na ngwae ne'e kamu fa'amamana. Osi'ana 'una'eri, muke fa'angasingasia na'a na alafe'anga fuamu'a kwailiu. 23 Kaumulu futa faolu ana God ne'e noa'a kasi mae, nia'a ne'e na Ma'a kamu. Ma kamu futa faolu 'ani na fatalana God ne'e tua tari ma noa'a kasi sui. 24 Sulia ne'e Kerekere'a Abu nia fata 'uri,
 “Na ngwae ki ta'ifau go'o kira di'ia na laua, ma na kwanga'a kira ka di'ia na takana 'ai kwasi.

Sulia na laua ka kuku, ma na takana ka 'asia.

25 Bore ma na fatalana God tua tua firi.”✧

Ma fatalana ne'eri ne'e na Fa'arongo'a Le'a ne'e kira fa'arongo na'a 'ani fuamu'a.

2

1 Aia, sulia kaumulu futa faolu 'una'eri, muke tua fa'asia na abula'anga ta'a ki ta'ifau. Ma muke tua fa'asia na soke'a, ma abu 'olo'olo'a, ma na kwaimamagolai'anga, ma ala'anga ta'a ki. 2 Muke di'ia ngela ti'iti'i ki ne'e kira susu 'ua, ma kira ka oga liua susu'a ana kaida'i ki ta'ifau. 'Una'eri logo, nia le'a fuana muke oga na fatalana God fasi 'iri ne'e fa'amamana'anga kamu ka bulao ngasingasi'a ma God ka fa'amauri kamu. 3 Du'ungana kaumulu sai le'a na'a ana na Aofia nia sasi le'a liu na'a fuamu'a.

Kulu'a na fikuta'i ngwae abu God

✧ 1:25 Aesea 40:6-8

⁴ 'Iu, muke leka ma'li siana sa Jesus, ne'e nia mauri firi. Sa Jesus nia di'ia ta fau mauri ni saunga'li luma 'anga ba na ngwae saunga'li luma ki kira 'aila 'ania, bore ma nia'a na ngwae ne'e God filia sulia nia le'a ka tasa. ⁵ Kamu'a logo di'ia na fau mauri ki, ma muke ala'ania God ka saunga'inia luma nia 'ani kamu. Ma muke ba'a di'ia na fata abu God ne'e kamu leka rao 'li saena luma abu ne'eri, ma muke fo'osi 'ani ru abu ki ne'e God nia oga. Kamu ke ba'a 'una'eri, sulia sa Jesus Christ. ⁶ Osi'ana saena Kerekere'a Abu ba God saea,

“Lia basi, nai ba'a filia ma nai alua ta'li gwa'li fau saena fanoa 'li Sion.

Ma nia na'a ne'e fau talinga'li le'a ne'e fa'angasia na luma.

Ma na ngwae ne'e kira fa'amamana ana nia'a, noa'a kira kasi liadila osi'ana nia'a.”✧

⁷ Ma na fau ne'e ka le'a liu fuamu'a ne'e kaumulu fa'amamana. Bore ma fuana sa tai ne'e noa'a kira kasi fa'amamana ana, kira fa'ata'inia na Kerekere'a Abu ba saea,

“Na fau ba na ngwae saunga'li luma ki kira 'aila 'ani, nia na'a ne'e fau talinga'li le'a ne'e fa'angasia na luma.”✧

⁸ Ma Kerekere'a Abu fata la'ua sulia fau baera ka 'uri,

“Ma na ngwae ki kike ba'a firute ana, ma kike 'asi ana.”✧

Kira ka firute ana sulia noa'a kira kasi fa'amamana ana fatalana God, ma kira ka firute osi'ana ne'e God naia ru ne'eri ke fuli nama 'una'eri fuada.

⁹ Bore ma kamu nini'a na ngwae ne'e God nia filida na'a ki. Kamu'a ne'e na fata abu ana na Aofia ki. Ma kamu na'a ne'e fikuta'i ngwae abu God. Nia fili kamu 'uana fa'atalo'a 'ani rao'a le'a nia ki. Ma nia ka sae kamu fa'asia na rorodo'a 'uana 'i saena na madako'anga le'a nia.

¹⁰ Ana kaida'i sui na'a ma'i, kamu noa'a la'u na ngwae God ki. Bore ma ana kaida'i ne'e, kamu'a ne'e ngwae nia ki na'a. Ma ana kaida'i nini'a sui na'a kwau, noa'a kamu kasi saiana kwaimanatai'anga God, ma ana kaida'i ne'e, muka ngalia na'a na kwaimanatai'anga nia.

Ngwae rao God ki

¹¹ Kwaima nau kina, ana kaida'i kamu tua 'ua saena magalia ne'e, kamu di'ia ngwae kwaita sulia na fanoa mamana kamu, nia 'i langi. Ma sulia na ru ne'eri, nau ku gani kamu, muke abula fa'asia na kwaiogai'anga ta'a ana noni. Osi'ana na kwaiogai'anga ta'a ne'eri ki, kira fu'a fa'inia na mauri'a faolu kamu. ¹² Na tua'a kamu ki ka le'a ta'ifau 'i safitana to'olamu'a fa'ida ne'e kira abu fa'amamana. Sui buri 'ana kira fafi kamu 'ani abula ta'anga'a, kira ke lisia na rao'a le'a kamu ki, ma kira ke ba'atafea God ana fa'i Asoa nia ke dao ma'i ana.

¹³ Ma sulia kamu na ngwae ana na Aofia ki, muke ro'osulia na taki ki fa'asia na ngwae doe ki saena magalia ne'e. Muke ro'osulia na taki ki fa'asia na tatalafa'a doe 'i Rom, ¹⁴ ma na gwaunga'i ngwae ne'e nia ka filida fuana kwatelana matalanga'inga fuana sa tai ne'e kira abula ta'a, ma kika ba'atafea sa tai fa'ida ne'e na abula'anga kira ka le'a. ¹⁵ Osi'ana God nia oga

muke sasia na'a ru le'a ki 'iri muke fa'anotoa na ala'anga 'o'o ana ngwae bolebole'a ki ne'e kira fata sauli kamu. ¹⁶ Muke tua di'ia ngwae kira tua sakadola ki. Bore ma noa'a kamu kasi fia fasi nia bolo fuana ne'e muke abula ta'a sulia kamu tua sakadola. Muke tua di'ia ngwae ba rao fuana God. ¹⁷ Muke fu'usi doe ana ngwae ki ta'ifau, ma muke alafe fuana na ngwae fa'amamana ki, ma muke fu'usi doe ana God, ma muke fu'usi doe ana ngwae tatalafa'a doe 'i Rom logo.

Ngwae rao 'o'o ki

¹⁸ Kamu'a na ngwae rao 'o'o ki, muke ro'osulia na fatalana na ngwae 'a'ana kamu ki, ma muke fa'adoeda. Muke sasi 'una'eri fuana ngwae ki ta'ifau ne'e gwaunga'i 'usi kamu, noa'a la'u fuana sa tai go'o 'ana ne'e kira 'ofe kamu, bore ma fuana sa tai bore 'ana ne'e kira silolonga'i kamu logo. ¹⁹ Du'ungana God ke ba'a fa'ale'a kamu di'ia kamu dao to'ona nonifii'anga osi'ana kamu sasia na kwaiogai'anga nia, ma noa'a la'u sulia kamu sasia ta ru ta'a. ²⁰ Kwaiara'anga tae ne'e muke ba'a ngalia, si di'ia kira ulasi kamu fafia tae ne'e kamu sasia ka ta'a? Noa'a! Bore ma di'ia kamu nonifii du'ungana ne'e kamu sasia ru ne'e saga, God ke ba'a fa'ale'a kamu du'ungana. ²¹ Ma God ka sae kamu 'uana nonifii'anga 'una'eri. Sulia sa Jesus Christ 'ana talana ne'e nonifii 'iri ka fa'amauri kamu, ma 'una'eri nia ka alua na'a fa'ata'ilana fuamu'a 'iri muke ili nama sulia ne'e nia tua 'ani. ²² Sa Jesus noa'a kasi fulia ta ru ne'e ta'a, ma nia kasi saea ta ru 'oso'oso. ²³ Ma kaida'i kira fata buri tolinga'i ana, noa'a nia kasi olisida 'ani ta ala'anga ta'a. Ma kaida'i

nia ka nonifii, noa'a nia kasi fa'ama'uda go'o 'ani ta ala'anga. Nia ka fito'o go'o ana God ne'e nia giosida 'ani 'olo'olo'a. ²⁴ Ma sa Jesus Christ talana ka ngalia na'a abula ta'anga'a kia ki 'ani nonina ana 'ai rara folo, fasi 'iri kuke fa'asia na'a abula ta'anga'a kia ki, ma kuke tua 'ani falafala saga. Ma nia ka gura kia 'ani na nonifii'anga nia. ²⁵ Ma ana kaida'i ba sui na'a kwau, kaumulu di'ia na sipsip ne'e kira leka rora fa'asia na ngwae ni folo kira. Bore ma ana kaida'i ne'e, kaumulu oli siana sa Jesus Christ, na ngwae ne'e lia sulia na mangomu'a, di'ia ta ngwae ba lia sulia na sipsip nia ki.

3

'Afe ki

¹ 'Una'eri logo, kamu na 'afe ki, muke ro'osulia nama fatalana ara'i kamu ki, 'iri di'ia ti ngwae ada noa'a kira kasi fa'amamana ana fatalana God, kike ba'a fa'amamana go'o 'ada sulia na abula'anga le'a kamu ki. Sui bore 'ana noa'a kamu kasi fa'atalo 'ua fuada, kike ba'a fa'amamana, ² sulia kira lisia na abula'anga kamu ne'e saga ma muka fu'usi doe ana God. ³ Aia, kamu kini ki, noa'a kamu kasi sasi 'uana na kwanga'a kamu ka leka ma'i fa'asia na bula ifu'anga kamu ki, nama na sa'ingilana ru ngwasinasina ki, nama toro'a 'ani toro le'a ki ne'e liulada doe liu ki. ⁴ Bore ma lisilamu'a ka kwanga lala 'ani falafala le'a kamu ki ne'e leka ma'i fa'asia saena mauri'a kamu ki. Na falafala kamu fuana gerelana ngwae ki, ma fata aroaro'a, sulia nia ne'e na abula'anga God

nia oga. Ma na sasia le'anga'a 'una'eri, nia noa'a kasi ta'a ana kaida'i kamu ngwaro na'a. ⁵ Osi'ana kaida'i 'i na'o, na kini abu ne'e kira fa'amamana ana God, kira kwate ma kira ka lia kwanga 'ani ro'onga'a sulia na fatalana ara'i kira ki. ⁶ Ma 'i Sera nia 'una'eri. Nia ro'osulia sa Abraham, ma ka saea 'ani ngwae 'a'ana nia. Ma kamu'a logo, si di'ia kamu kasi ala'ania ta ngwae ka fa'ama'u kamu fa'asia sasilana ru saga ki, kamu ke di'ia logo 'i Sera.

Ara'i ki

⁷ Ka 'una'eri logo fuamu'a na ara'i ki, muke sai le'a ana ne'e na 'afe kamu ki kira ngwata'uta'u ka liufi kamu, 'una'eri ne'e muke tua fa'inida, ma muke sasi le'a fuada. Muke fu'usi doe ada, osi'ana God kwatea na'a mauri'a faolu fuada di'ia logo kamu'a. Muke sasia na ru le'a ne'eri 'iri ta ru kasi tata'e su'usia na fo'onga'a kamu ki 'uana God.

Muke alafe fuamu'a kwailiu

⁸ Aia, nau ku to'o 'ua ana ti ru la'u 'iri nau ku saea fuamu'a. Nia le'a fuana na liamu'a ka alua ta'i ru. Muke alafe fuamu'a kwailiu di'ia bara ngwae asina, ma muke kwaima fuamu'a kwailiu ma muke enoeno. ⁹ Noa'a kamu kasi olisia ta'anga'a 'ani na ta'anga'a. Ma di'ia ta ngwae ka taofi kamu, noa'a kamu kasi olisia 'ani kwaitaofi'anga. Bore ma, muke olisia lala 'ani ganilana God fuana na fa'ale'alana. Muke sasi 'una'eri, sulia ana kaida'i God sae kamu, nia eta fata'a 'ani ne'e nia ke ba'a fa'ale'a kamu. ¹⁰ Sulia na Kerekere'a Abu ba saea,

“Sa tai bore 'ana ne'e ka oga na maurilana saena magalia ne'e ka le'a ma ka saele'a, nia le'a fuana noa'a nia kasi fata ta'a ma noa'a kasi soke.

11 Ma nia ka abula fa'asia na sasilana ru ta'a ki, ma na abulalana ka le'a.

Ma nia ka sasi ngasingasi'a 'uana tua'a 'ani aroaro'anga.

12 Osi'ana God ke lia sulia na ngwae ne'e tualada saga ki, ma nia ka fafarongo 'uana na fo'onga'a kira ki.

Bore ma na ngwae ne'e abulalada ta'a ki, nia ke tata'e saulida.”✧

Nonifii'anga sulia na fuli ru'a saga

13 Noa'a ta ngwae kasi sasia ta tae ne'e ke ta'a amu'a, di'ia ne'e abula'anga kamu le'a go'o 'ana.

14 Ma sui bore 'ana di'ia muke nonifii osi'ana kamu sasia na ru saga ki, God ke ba'a fa'ale'a kamu. Noa'a kamu kasi ma'u 'ani ta ngwae, ma noa'a kamu kasi manata 'abera.

15 Bore ma muke fu'usi doe ana sa Jesus Christ sulia nia ne'e na Aofia fafi maurilamu'a. Ma muke sasi aka'u ana kaida'i ki ta'ifau 'uana olisilana sa tai ne'e ke saefilo 'uri amu'a, “Fa'uta ne'e 'oko fa'amamana ana sa Jesus?” Ma kaida'i kamu ala'a sulia na fa'amamana'anga kamu, muke fata enoeno go'o amu'a, ma muke fu'usi doe logo ada.

16 Ma muke tua fa'asia na abula'anga ta'a, fasi 'iri di'ia ti ngwae kira fata ta'a sulia na abula'anga le'a kamu na fafarongo sa Jesus Christ ki, kike ba'a 'e ke sulia na ru ne'e kira sae'e ki.

17 Di'ia na kwaiogai'anga God ne'e

✧ 3:12 Sam 34:12-16

kamu ka nonifii, nia ta'i le'a ne'e muke nonifii osi'ana na abula'anga le'a kamu, ka liufia di'ia muke nonifii sulia na abula'anga ta'a kamu ki.

¹⁸ Sa Jesus Christ nia nonifii ma ka mae na'a 'uana lafulana abula ta'anga'a ki ta'ifau, ma noa'a kasi ba'a mae la'u. Sui bore 'ana nia na ngwae saga, nia ka mae fuamu'a na ngwae ne'e abulalamu'a ta'a ki, fasi 'iri nia ka tala'i kamu siana God. Ma kira ka saungia nonina sa Jesus Christ ana 'ai rara folo, bore ma God nia fa'amauria 'ani Ano'i ru Abu. ¹⁹ Ma na mangona ka leka siana mango'i ru ki ne'e kira tua saena lokafo, ma nia ka fa'arongo 'ani fuada ne'e nia liufida na'a. ²⁰ Na mango'i ru ne'eri ki kira na ngwae ne'e mae 'ua na'a 'i na'o, ana kaida'i sa Noa saunga'inia na faka doe. Kira kasi ro'osulia God. Bore ma nia mabetau fa'i kira leleka ka dao ana kaida'i sa Noa nia fa'asua na faka doe baera. Kaida'i nia fa'asua na'a faka ne'eri, kwalu ngwae ki go'o ne'e kira leka saena ma na kafo ka ngalida fa'asia kwa'ikwa'inga God. ²¹ Na kafo ne'e, nia di'ia fa'ata'ilana ana siu abu'anga ne'e saiana ke fa'amauri kamu ana kaida'i ne'e. Ma na siu abu'anga ne'eri noa'a la'u fuana fa'asikasika lana na nonimu'a 'ani na kafo, bore ma siu abu'anga fa'ata'inia kamu gania God 'iri nia ka lafua na ta'anga'a kamu ki ma ka fa'asikasika maurilamu'a. Ma na siuabu'anga ne'eri ka fa'amauri kamu sulia na tata'elana sa Jesus Christ. ²² Sa Jesus ka oli na'a 'uana 'i langi, ma kaida'i ne'e nia ka tua na'a 'i bali 'olo'olo ana God, ma God ka alu nia ka gwaunga'i na'a fafia na 'ainsel ki ta'ifau ne'e ngasingasi'a ma mamana'anga 'i langi.

4

Na mauri'a faolu

¹ Kamu saiana ne'e kaida'i sa Jesus Christ nia tua saena magalia, nia nonifii. Ma osi'ana nia 'una'eri, kamu'a logo muke sasi aka'u fuana nonifii'anga. Sulia na ngwae ne'e nia nonifii 'una'eri, nia kasi oga abula ta'anga'a. ² Nia ne'e, tala'ae ana kaida'i ne'e ka oli 'ala'a, muke su'ungengea na kwaiogai'anga ta'a kamu ki, bore ma muke ro'o lala sulia na kwaiogai'anga God. ³ Kaida'i sui na'a kwau, abula'anga kamu ki di'ia na ngwae baliburi ki. Ana kaida'i ne'eri kamu ala na'a 'ania maurilamu'a fuana kakabara'anga, ma na kwaiogai'anga ta'a ki, ma na kwa'u lilinga'anga, ma na fafanga'a ta'a ki. Ma God ka saeta'a logo fuamu'a sulia kaumulu fo'osia na gwari 'ai dori'i ki. ⁴ Ma ana kaida'i ne'e, ngwae baliburi ki kira 'arefo, du'ungana noa'a kamu kasi 'ado fa'inida 'ani ru ta'a kira sasi'i ki. Nia ne'e, kira ka saea ala'anga ta'a ki suli kamu. ⁵ Bore ma God lianga'i kira ana ta asoa fuana kike ala'a sulia na ru ki ta'ifau ne'e kira sasi'i. Ma God ka sasi aka'u fuana matalanga'ilana ngwae mauri ma ngwae ne'e kira mae na'a ki. ⁶ Ma nia ne'e ngwae ki kika fa'arongo 'ani na Fa'arongo'a Le'a fuana na ngwae ne'e kira mae na'a ki. Ana kaida'i kira mauri 'ua, na ngwae baliburi ki matalanga'inida, bore ma 'i nini'ari na mangoda mauri fa'inia God.

Ngwae ki muke rao saga 'ani kwate'a God ki

⁷ Kaida'i fuana ru ki ta'ifau ka funu, nia karangi na'a. Nia ne'e, muke dau suli kamu talamu'a, ma muke lialia, 'iri muke bolo fuana na fo'onga'a. ⁸ Na ru talinga'i ka tasa ana na ru ki ta'ifau ne'e muke alafe mamaña fuamu'a kwailiu, osi'ana di'ia ta ngwae nia alafe 'una'eri, nia talangwara'u fuana nia ke rufuanata ana sa tai ne'e fulia ta ru ta'a amu'a. ⁹ Muke kwalo kamu kwailiu 'i saena luma kamu ki, ma muke tua fa'asia na ngunungunu buri 'anga kaida'i kamu kwaloa ngwae ki.

¹⁰ God ka kwatea na'a sai 'i ru'anga matamata ki fuamu'a ngwae ne'e kamu fa'amamana ana sa Jesus Christ. Ma God ka oga fasi ta'i ta'i ngwae'a amu'a, muke kwai'afi amu'a kwailiu 'ani na sai'ru'anga ne'eri. ¹¹ Ma sa tai bore 'ana ne'e God kwatea sai 'i ru'anga fuana na fa'atalonga'inga, nia ke fatatalo'ania fatalana God. Ma sa tai bore 'ana ne'e God ka kwatea sai 'i ru'anga fuana kwai'afi'anga, nia ke kwai'afi 'ani ngasingasi'anga ne'e God kwatea fuana, fasi 'iri 'ani ru ki ta'ifau ne'e mulu sasi'i, God ke ba'a ngalia ba'atafe'a sulia sa Jesus Christ. Ma sa Jesus ka 'inoto'a liu ma ka to'o ana na ngasingasi'anga tutua firi. 'Iu ke 'una'eri.

Fito'o ana God ana kaida'i muke nonifi

¹² Kwaima le'a nau ki 'ae, noa'a kamu kasi 'arefo ana ta ilito'onga ne'e kamu nonifi 'ani. Sulia na ngwae ne'e kira fa'amamana ana sa Jesus Christ, kira saiana liu'a saena 'afita'i'anga 'oro ki. ¹³ Nia le'a fuana muke saele'a amu'a sulia kamu 'ado fa'inia sa Jesus Christ ana nonifi'anga nia, 'iri muke ba'a saele'a ka tasa

ana kaida'i sa Jesus Christ ke dao ma'i 'ani 'inoto'anga nia. ¹⁴ 'Oilaki'a fuamu'a di'ia kira ka 'oidorole 'ani kamu sulia kamu'a ne'e ngwae fafarongo sa Jesus Christ ki, du'ungana nia fa'ata'inia na'a Ano'i ru Abu 'inoto'a God ka tua fa'i kamu. ¹⁵ Di'ia ta ngwae amu'a ka saungwae, nama nia ne'e ngwae bilibili, nama ta ngwae ne'e sasia kwalukaela ru ta'a matamata ki, nama ta ngwae ba liu go'o 'ana 'uana fa'alilana ru ti ngwae, tama nia bolo fa'inia nia ka nonifii. ¹⁶ Bore ma di'ia kamu nonifii sulia kamu fa'amamana ana sa Jesus Christ, noa'a kamu kasi 'eke 'ani. Muke ba'atafea lala God, osi'ana kira sae kamu 'ani "Na ngwae sa Christ ki."

¹⁷ Kaida'i fuana etangilana na matalanga'inga ke dao na'a ma'i. Ma God ke matalanga'inia basi na ngwae nia ki etaeta. Ma di'ia nia ke matalangani basi ngwae nia ki, nia ke ba'a fa'angasingasia na'a kwa'ikwa'inga nia ana kaida'i nia ke fa'asua kwa'ikwa'inga nia ana ngwae ki ne'e noa'a kasi fa'amamana ana Fa'arongo'a Le'a nia. ¹⁸ Sulia ne'e Kerekere'a Abu ba fata sulia kaida'i God ke ba'a matalanga'inia ngwae ki ka 'uri,

"Di'ia nia 'afita'i fuana ngwae saga ki kira ka mauri, nia 'afita'i ka tasa na'a fuana ngwae ta'a ne'e noa'a kasi fa'amamana ana God."✧

¹⁹ Nia ne'e, di'ia kamu nonifii sulia na'a kwaio-gai'anga God fuamu'a, muke alua na'a mauri'a kamu saena limana God ne'e nia saunga'i kamu,

---

✧ 4:18 Proverbs 11:31

sulia nia ke lia sulia kamu. Ma muke ina'u ana sasilana ru le'a ki.

5

Na ngwae fa'ina'ona'o ki

¹ Aia, nau ku fata fuamu'a ngwae fa'ina'ona'o ki ana fikuta'i ngwae fa'amamana. Nau'a ta ngwae fa'ina'ona'o logo, ma nau ku lisia nonifiilana sa Jesus Christ ka sui, ma nau kui ba'a 'inoto'a fa'inia ana kaida'i nia ke oli ma'i. Nia ne'e, nau ku gani kamu, ² muke lia le'a sulia ngwae ne'e kira fa'amamana ki. God nia aluda na'a saena limamu'a. Muke lia le'a sulida di'ia ta ngwae lia sulia na sipsip nia ki. God oga muke sasia na rao'a ne'eri sulia na ma'udi'a kamu ki, ma noa'a la'u osi'ana kamu fia fasi God ka oro kamu fuana. Nia le'a fuana muke lia sulida osi'ana kamu oga 'afilada, ma noa'a la'u ne'e sulia kira foli kamu fuana. ³ Ma noa'a kamu kasi tuara'inia na ngwae ki ne'e God aluda saena limamu'a, bore ma muke tala'ida 'iri kike leka suli kamu 'uana sasilana rao'a le'a ki. ⁴ Ma di'ia kaumulu lia sulida 'una'eri, sa Jesus ne'e di'ia na gwaunga'i ngwae ni lia sulia na sipsip, nia ke ba'a kwatea na kwaiara'a 'inoto'a ne'e le'a firi fuamu'a, ana kaida'i nia ke oli ma'i.

⁵ Ma 'una'eri logo, kamu na ngwae 'alako ki, muke ro'osulia ngwae 'a'ana ki. Ma kamu'a ta'ifau ne'e kamu fa'amamana, muke enoeno 'iri muke kwai'afi amu'a kwailiu. Sulia na Kerekere'a Abu ba saea,

“God ke tata'e saulia na ngwae ne'e kira fata ba'alafe ki, ma nia ka 'ofea na ngwae ne'e kira enoeno ki.”✧

⁶ Nia ne'e, muke enoeno ma muke ro'osulia God ne'e ngasingasi'a ka tasa, 'iri nia ke fa'adoe kamu ana kaida'i 'olea nia. ⁷ Ma muke alua na'a manata 'abera 'anga kamu ki ta'ifau saena limana, sulia nia'a tagi suli kamu.

⁸ Muke lialia, sulia sa Saetan, na malimae kamu, nia liu kwailiu go'lo 'ana di'ia ta ru mauri kwasi ne'e saiana 'anilana ngwae ki. Sulia sa Saetan oga liua fa'alilamu'a. ⁹ Muke fa'angasingasia na fa'amamana'anga kamu, ma muke kwa'isinga 'ani sa Saetan, osi'ana kamu saiana ne'e ngwae fa'amamana ki ana fanoa 'oro ki saena magalia ne'e, kira nonifii logo 'una'eri di'ia kamu'a. ¹⁰ Ma buri 'ana kamu nonifii ana kaida'i dokodoko, God ke ba'a fa'afaolu kamu, ma nia ke fa'angasingasi kamu 'iri ne'e fa'amamana'anga kamu kasi sui. God nia sae kamu na'a 'iri muke 'ado fa'inia sa Christ ma kamu ke ru'u saena na 'inoto'anga nia ne'e noa'a kasi sui. God ka sae kamu fasi 'iri muke tua ratai fa'inia sa Christ ma muke 'inoto'a fa'inia tuatua firi. ¹¹ Ma nia ka tua 'ani ngasingasi'anga doe ka tua tua firi! 'Iu ke 'una'eri.

Na ala'anga le'a 'isi ki

¹² Sa Silas ne'e 'afi nau fuana keresilana na kerekere'a dokodoko ne'e. Nia ne'e na ngwai asina kia, sulia nia fa'amamana ana sa Jesus Christ. Ma nau ku saiana ne'e rao'a sa Silas, nia

---

✧ 5:5 Proverbs 3:34

le'a ta'ifau. Du'ungana tae nau ku kwatea na kerekere'a ne'e fuamu'a fuana radulamu'a ma ala'anga sulia na kwai'ofe'anga mamana God. Aia, muke uu ngasi saena na alafe'anga ne'eri.

¹³ Ma na ngwae ne'e kira fa'amamana saena fanoa 'i Babilon, kira kwatea fata le'a le'a 'anga kira fuamu'a. God ne'e fili kira, di'ia logo nia fili kamu. Ma sa Mark ka kwatea logo kwau na fata le'a le'a 'anga nia ki fuamu'a. Nia di'ia na'a ngela mamana nau. ¹⁴ Ma ana kaida'i kaumulu lisi kamu kwailiu, muke fa'ata'inia na alafe'anga kamu fuamu'a kwailiu.

Nau ku fo'o 'iri kamu'a ta'ifau ngwae sa Jesus Christ ki, muke to'o ana aroaro'anga.

**Fau Alanga'inga Faolu Ana Ala'anga
Kwara'ae
The New Testament and Genesis in the Kwara'ae
language of the Solomon Islands
Niu Testament na Stat long langguis Kwara'ae**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kwara'ae

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

100e8c4b-3c10-5adf-8b7e-9b5cdcfb9b38